

GANZEN EN NOG EENS GANZEN

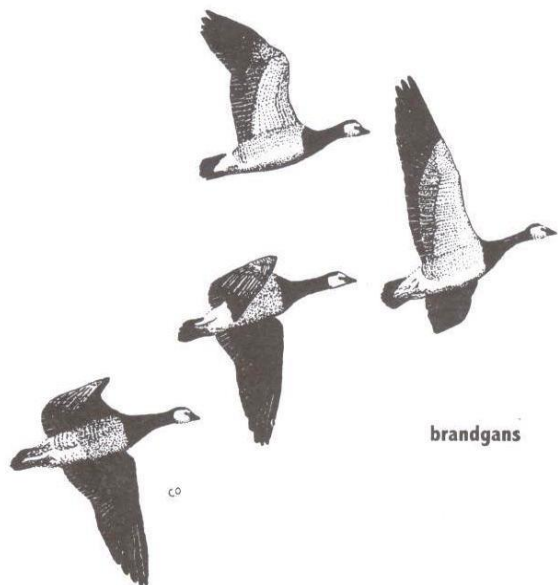
Koene Vegter

Ganzenexcursie naar Deltagebied

De jaarlijkse ganzenexcursie van de Noordwijkse Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming mag zich altijd in een ruime belangstelling verheugen. Ook deze keer vertrok tussen kerst en oud en nieuw 2003 een 27-tal deelnemers in alle vroegte van het Jan Verwey Natuurcentrum in Noordwijk richting de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden.

Parallel hieraan is ook vanuit de gans een groeiende belangstelling voor de Nederlandse graslanden merkbaar. Zeker een miljoen ganzen brengt hier de winter door; ongeveer de helft van de totaal in Europa overwinterende populatie.

Het betreft hier vooral de Kolgans met ca. 600.000, de Brandgans met 300.000, de Grauwe Gans met zo'n 125.000 exemplaren en in strenge winters ook nog eens 200.000 Toendrarietganzen. Al deze soorten werden in zeer ruime mate gezien tijdens deze excursie: met grote groepen grazend in het gras of in formatie vliegend tegen de achtergrond van grijsblauwe wolkenluchten.

Dwergganzen uit Zweden

Maar er is een uitzondering op deze getallengroei en dat is de Dwerggans met een alsmear afnemende populatie, waarschijnlijk vooral als gevolg van bejaging, tot op dit moment over de hele wereld ca. 25.000 exemplaren. Gelukkig is in Nederland een voorzichtig tegenovergestelde

tendens te ontdekken. Vanuit Zweden zijn jonge Dwergganzen verleid om met halftamme Brandganzen, die dat al gewend waren, richting Nederland te trekken in plaats van naar Zuidoost-Europa waar de jachtdruk veel hoger is. Via deze Lorenz-achtige opzet is initiatiefnemer Lambart von Essen erin geslaagd een populatie van een 100 in Nederland overwinterende ganzen op te bouwen. En daar wilden wij er natuurlijk wel eens een aantal van zien om ook de gele oogring te kunnen bewonderen waaraan zij hun fraaie bijnaam Goudoogje danken.

Hoewel Jelle van Dijk in de voorexkursie op 23 december 2003 nog een 17-tal exemplaren wist te verschalken in het Oude Land van Strijen, mocht het deze keer niet lukken.

en zeker niet schrale troost is de mooi geïllustreerde uitgave van De dwergganzen van Anjum door Erik van Ommen en Gerard Ouweneel bij de uitgeverij KNNV, waarin deze schaarse soort uitvoerig te bewonderen is.

Van Strijen naar Schouwen

Maar wat was er dan wel te zien, vraagt u zich waarschijnlijk af. Tussen de al genoemde duizenden ganzen meende een enkeling een Chinese gans waar te nemen. Het werd mij niet geheel duidelijk of het hier een exoot dan wel een hoax betrof; in elk geval kon ik dit genus ook in mijn atlas van Zeldzame vogels van Nederland niet terugvinden. Wel duidelijk herkenbaar was een witte Buizerd die op een paal gezeten het ganzengeweld overzag en in kleur leek te wedijveren met de splinternieuwe joggingschoenen van veteraan Willem Baalbergen.

Langs smalle dijkjes trok het gezelschap in een colonne van zeven auto's verder, ongegeneerd stoppend bij elke vermeende nieuwe waarneming, wat soms tot enige irritatie leidde bij de lokale bevolking. Zo arriveerden wij bij Dijkwater in Sirjaansland, waar een voor deze tijd zeldzame Groenpootruiter en een voor deze streek bijzondere Groene Specht werd waargenomen.

Het haventje van Bommenede en omgeving brachten weer nieuwe soorten: voor het eerst Rotganzen, Kleine Zilverreigers, Bergeenden, Brilduikers, Geoorde Futen (ik heb er zeven in één kijkerbeeld! was een verrukte uitroep), Middelste Zaagbekken, Kluten, Tureluurs, Steenlopers en een ploegje Kepen.

Heerenkeet biedt norse ontvangst

Op weg naar de Heerenkeet toonde zich af en toe een eenzame Kleine Zilverreiger, mooi wit afstekend tegen het zwarte akkerland. Ook werden enkele tientallen foeragerende Kluten en een grote groep Toendrarietganzen, afgewisseld met Kleine Zwanen gezien.

In dit gebied van Schouwen wordt met succes geprobeerd het aloude paradijs van watervogels weer in volle glorie te herstellen door het creëren van een uitgestrekt zout/brak kleimoeras via het plan Tureluur in de Prunjepolder.

De altijd wat norsige uitbater van de Heerekeet zat niet echt op ons te wachten, wat er toe leidde dat wij wel lang op hem dienden te wachten, hetgeen niet iedereen even goed verdroeg.

Baltsend uiteinde bij Brouwersdam

Gelukkig lieten de vogels niet op zich wachten en stond ons ondanks een licht regentje nog een fraaie finale bij de Brouwersdam te wachten. De inleiding hiertoe bestond uit een Roodhalsgans die zich als van niets bewust in zijn eentje en voor ons gelukkig op de voorgrond gestaag voortbewoog temidden van een enorme groep Brandganzen. Opnieuw maakten de telescopen overuren.

Bij de Brouwersdam kon uiteindelijk nog een heel scala aan watervogels worden gespot:

Roodkeelduikers en Kuifduikers, een Alk en een Zeekoet, Eidereenden, IJseenden en Zwarte Zee-eenden, Middelste Zaagbekken en Roodhalsfuten en ook nog een Paarse Strandloper.

Een baltsend paartje Brilduikers was niet alleen een mooi afsluiting van deze geslaagde winterexcursie, maar leek tevens een voorspoedig begin van het nieuwe jaar in te luiden, waarin onze Vereniging opnieuw de nodige boeiende excursies voor u in petto heeft.

VERENIGING VOOR NATUUR- EN VOGELBESCHERMING NOORDWIJK

OVERZICHT LEDENBESTAND

per 1 januari 2004

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
NOORDWIJK	403	404	395	384	376	361	352	339	339	335	335	327	313	308	303
NOORDWIJKERHOUT, DE ZILI	30	35	39	35	32	31	34	34	37	39	37	38	38	36	35
KATWIJK	29	17	16	15	15	15	17	17	18	21	23	25	28	30	27
RIJNSBURG, VALKENBURG	18	17	16	16	14	14	15	17	16	14	13	12	12	12	13
LEIDEN E.O.	25	29	37	31	32	35	36	35	37	35	34	38	36	39	40
BOLLENSTREEK	64	63	69	66	60	60	57	55	58	59	60	59	62	61	60
ELDERS	34	40	40	38	45	36	34	33	36	36	37	38	39	34	34
	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
TOTAAL	603	605	612	585	574	552	545	530	541	539	539	537	528	520	512